

СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ЕНЕРГОГЕНЕРУЮЧИХ КОМПАНІЙ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ

STRATEGIC OBJECTIVES FOR THE DEVELOPMENT OF ENERGY GENERATING COMPANIES OF THE WESTERN REGION OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF ENHANCING ENERGY SAFETY

Метою статті є дослідження техніко-технологічних можливостей розвитку енергогенеруючих компаній західного регіону України щодо забезпечення синхронної роботи енергосистем згідно з Меморандумом про взаєморозуміння щодо Стратегічного Енергетичного Партнерства між Україною та Європейським Союзом. Досліджено стан нормативно-правової бази для стимулювання розвитку енергетичного сектору економіки в контексті виконання основних стратегічних завдань Нової Енергетичної Стратегії України. Проаналізовано основні завдання Об'єднаної енергетичної системи (ОЕС) України на другому етапі впровадження Енергетичної стратегії «Оптимізація та інноваційний розвиток енергетичної інфраструктури (до 2025 року)» щодо забезпечення енергетичної безпеки України як складової системи європейської безпеки. Проведений аналіз дав змогу ідентифікувати основні проблеми енергокомпаній не лише західного регіону, але й України загалом щодо забезпечення у довгостроковій перспективі надійності роботи ОЕС України, інтеграції електроенергетичного ринку України до ENTSO-E.

Ключові слова: енергетична стратегія, енергетичний ринок, електроенергія, енергобаланс, Об'єднана енергетична система (ОЕС).

Целью статьи является исследование технико-технологических возможностей

развития энергогенерирующих компаний западного региона Украины для обеспечения синхронной работы энергосистем согласно с Меморандумом о взаимопонимании касательно Стратегического Энергетического Партнерства между Украиной и Европейским Союзом. Исследовано состояние нормативно-правовой базы для стимулирования развития энергетического сектора экономики в контексте выполнения основных стратегических заданий Новой Энергетической Стратегии Украины. Проанализированы основные задания Объединенной энергетической системы (ОЭС) Украины на втором этапе внедрения Энергетической стратегии «Оптимизация и инновационное развитие энергетической инфраструктуры (до 2025 года)» по обеспечению энергетической безопасности Украины как составляющей системы европейской безопасности. Проведенный анализ позволил идентифицировать основные проблемы энергокомпаний не только западного региона, но и Украины в целом по обеспечению в долгосрочной перспективе надежности работы ОЭС Украины, интеграции электроэнергетического рынка Украины в ENTSO-E.

Ключевые слова: энергетическая стратегия, энергетический рынок, электроэнергия, энергобаланс, Объединенная энергетическая система (ОЭС).

УДК 330.3

Овецька О.В.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри менеджменту
і адміністрування
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу

The purpose of the article is to study the technological and technological capabilities of power generating companies in the Western region of Ukraine in order to provide synchronous operation of power systems in accordance with the Memorandum of Understanding on a Strategic Energy Partnership between Ukraine and the European Union. The state of the regulatory framework for stimulating the development of the energy sector of the economy (Legislative Acts: On Approval of the Action Plan on Synchronization of the United Energy System of Ukraine with the Association of Energy Systems of the Member States of the European Union; On Measures for the Reconstruction and Modernization of Thermal Power Plants and Heat and Power Plants in the Period until 2020; On Approval of the Schedule for the Reconstruction of Power Units of Power Generating Companies in 2017–2019) in the context of the implementation of the main strategic objectives of the New Energy Strategy of Ukraine is explored. The main tasks of the United Energy System (UES) of Ukraine at the second stage of the implementation of the Energy Strategy "Optimization and Innovative Development of the Energy Infrastructure (by 2025)" on ensuring energy safety of Ukraine (in pursuance of the Decree of the President of Ukraine On urgent measures to neutralize the threats to Ukraine's energy security and enhance the protection of critical infrastructure) as an integral part of the European safety system are analyzed. Indicators of Burshtyn TPP activity and main tasks were analyzed in accordance with the "Program of social economic and cultural development of Ivano-Frankivsk oblast for 2019". The analysis allowed identifying the main problems of energy companies not only in the Western region but also in Ukraine (in particular, the inefficient use of energy resources, depreciation and inefficiency of most of the generating assets and energy supply networks requiring modernization or replacement, and increasing the volume of harmful emissions to the environment) as a whole on ensuring the long-term reliability of the UES of Ukraine, the integration of the Ukrainian electricity market into ENTSO-E.

Key words: energy strategy, energy market, electricity, energy balance, United Energy System (UES).

Постановка проблеми. Інтеграція України до європейського енергоринку вимагає впровадження положень Третього енергетичного пакета та відповідних директив ЄС [1], спрямованих на створення конкурентних та недискримінаційних умов господарювання на внутрішньому енергетичному ринку; приєднання Об'єднаної енергетичної системи (ОЕС) України до європейської мережі

системних операторів передачі ENTSO-E задля забезпечення синхронної роботи енергосистем та виходу українських виробників електроенергії на європейський енергоринок.

Меморандумом про взаєморозуміння щодо Стратегічного Енергетичного Партнерства між Україною та Європейським Союзом (набуття чинності яким для України відбулось 25 листопада

2016 року) зафіксовано таке: «Беручи до уваги рішення Уряду України про повну інтеграцію української електроенергетичної системи в європейський енергетичний ринок, Сторони мають намір працювати задля забезпечення синхронного функціонування Об'єднаної енергетичної системи України та енергосистеми країн Центральної Європи у довгостроковій перспективі та удосконалення асинхронного режиму роботи енергосистем у короткостроковій перспективі за потреби» [2].

Україна та Європейський Союз поставили за мету співпрацювати задля узгодження своїх енергетичних стратегій та розширення інструментів співробітництва між ними у таких сферах, як енергетична безпека, солідарність і довіра; інтеграція енергетичних ринків; підвищення енергоефективності. Рівні умови щодо еквівалентних базових правил стосовно доступу до ринків, інфраструктури та відкритості ринку, а також екологічних стандартів і стандартів безпеки, приведених до європейського законодавства, повинні сприяти розвитку торгівлі електроенергією між Україною та Європейським Союзом.

Об'єднана енергетична система України за встановленою потужністю електростанцій є однією з найбільших енергосистем Європи (загальна встановлена потужність ОЕС України станом на початок 2017 року становила 55,3 млн. кВт, з яких потужність ТЕС, ТЕЦ з урахуванням блок-станцій складала 62,4%). Максимальна потужність передачі електричної енергії до/з ENTSO-E за повної синхронізації складатиме 4 ГВт, що дасть додаткові можливості для балансування енергосистеми та створення умов до більш досконалої конкуренції на енергетичних ринках. За успішного вжиття заходів з підготовки до інтеграції цих енергосистем ОЕС України зможе об'єднатися з енергосистемою синхронної зони континентальної Європи вже протягом другого етапу реалізації Нової Енергетичної Стратегії України [3].

Другий етап впровадження енергетичної стратегії «Оптимізація та інноваційний розвиток енергетичної інфраструктури (до 2025 року)» орієнтований на роботу в ринкових умовах з більш досконалим конкурентним середовищем, яке впливатиме на вибір типу генерації та прийняття рішень щодо вибору об'єктів модернізації чи нового будівництва задля досягнення вищих показників енергоефективності. Цей етап передбачає вжиття таких заходів:

- формування цільового енергобалансу до 2035 року;
- установлення доцільності консервації потужностей ТЕС з урахуванням динаміки розвитку ринку електроенергії;
- розроблення програми заміщення вибуваючих потужностей новими із зазначенням структури нових потужностей за видами генерації відповідно

до прогнозу загального первинного постачання енергії (ЗППЕ) та розроблення механізму такого заміщення [3, с. 51].

До 2035 року потужності, що забезпечують майже 80% поточного виробництва (~20-25 ГВт), можуть бути виведені без можливості подовження термінів експлуатації. З огляду на тривалість процедур, необхідних для проектування та будівництва нових потужностей на їх заміну (зокрема, маневрових, що використовуються для балансування енергетичної системи) питання цільової конфігурації потужностей після 2035 року та аналізування техніко-технологічного стану енергетичних компаній в контексті забезпечення енергетичної безпеки України на поточний та перспективний періоди набувають особливої актуальності вже сьогодні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

До проблем енергетичної безпеки України останнім часом прикута посилена увага міжнародних експертів та вітчизняних фахівців. Зокрема, експертами Українського інституту публічної політики в межах дослідження «Енергетична безпека України 2020: виклики, можливості, сценарії» проаналізовано ймовірний вплив на еволюцію стану енергетичної безпеки України основних глобальних та регіональних тенденцій, технологічних та природних чинників, наявні та ймовірні виклики й загрози, можливості України у десятирічній перспективі [4].

В аналітичній записці Національного інституту стратегічних досліджень [5] наведено огляд основних загроз національній безпеці України щодо забезпечення енергетичної безпеки, зокрема недостатнє використання власного енергетичного потенціалу, недостатня реалізація енерготранзитного потенціалу та інтеграція України в європейський енергетичний ринок. На основі аналізування цих загроз розроблені рекомендації щодо узгоджених конкретних дій законодавчої та виконавчої влади, спрямованих на покращення стану енергетичної безпеки України.

Задля запровадження моніторингу стану енергетичної безпеки та показників реалізації Енергетичної стратегії України Наказом Міністерства енергетики від 1 листопада 2018 року № 542 створено робочу групу з підготовки проекту Закону України «Про енергетичну безпеку» із залученням до її роботи фахівців структурних підрозділів Міністерства енергетики, профільних підприємств, центральних органів виконавчої влади, РНБО [6].

Незважаючи на значний обсяг сучасних досліджень та публікацій з цієї тематики, потребують більш детального вивчення галузеві й регіональні особливості та техніко-технологічні аспекти стратегічного розвитку енергетичного сектору як передумови підвищення рівня енергетичної безпеки та незалежності України.

Постановка завдання. Мета статті полягає в дослідженні нормативно-законодавчих засад

та техніко-технологічних особливостей розвитку енергогенеруючих компаній західного регіону України Івано-Франківської області в контексті реалізації завдань Нової Енергетичної Стратегії щодо забезпечення енергетичної безпеки України як складової системи європейської енергетичної безпеки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Законом України «Про електроенергетику» [7] енергетична безпека ідентифікується як «стан електроенергетики, який гарантує технічно та економічно безпечне задоволення поточних і перспективних потреб споживачів в енергії та охорону навколишнього природного середовища». Операційна безпека функціонування об'єднаної енергетичної системи України характеризує здатність ОЕС забезпечити її надійне функціонування з нормативними показниками якості послуг з електропостачання у звичайних умовах та в умовах надзвичайних ситуацій.

Задля забезпечення життя комплексу організаційних, технічних та інвестиційних заходів з реалізації Угоди про умови майбутнього приєднання об'єднаної енергетичної системи України до континентальної європейської енергетичної системи ENTSO-E27 грудня 2018 року було прийнято Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо синхронізації об'єднаної енергетичної системи України з об'єднанням енергетичних систем держав – членів Європейського Союзу» № 1097-р [8]. Життя зазначеного комплексу організаційних та технічних заходів спрямоване на підвищення наявного рівня енергетичної безпеки країни, підвищення якості забезпечення вітчизняних споживачів електричною енергією та створення умов для підключення ОЕС України до мережі системних операторів передачі електричної енергії ЄС.

Указом Президента України від 16 лютого 2017 року № 37/2017 було затверджено Рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про невідкладні заходи з нейтралізації загроз енергетичній безпеці України та посилення захисту критичної інфраструктури» [9], у якому передбачено, зокрема, розроблення та забезпечення реалізації програми побудови нових енергоблоків і реконструкцію наявних енергоблоків ТЕС та ТЕЦ, на яких використовується вугілля антрацитової групи з переведенням їх на вугілля газової групи вітчизняного видобутку. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 березня 2017 року № 133-р [10] внесені зміни до відповідного Розпорядження «Про заходи щодо реконструкції та модернізації теплоелектростанцій і теплоелектроцентралей у період до 2020 року» від 8 вересня 2004 року № 648, схвалено План реконструкції та модернізації теплоелектростанцій і теплоелектроцентралей. Виконання цього Плану не лише створить умови

для забезпечення проведення реконструкції та введення у промислову експлуатацію модернізованих енергоблоків ТЕС, але й підвищить рівень енергетичної незалежності України.

Наказом Міненерговугілля України від 22 березня 2017 року № 221 [11] (щодо внесення зміни до відповідного Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2004 року № 648) затверджено Графік реконструкції енергоблоків теплоелектростанцій енергогенеруючих компаній у 2017-2019 роки. Зокрема, передбачено завершення реалізації пілотного проекту з будівництва сіркоочисних установок на енергоблоках № 2 Трипільської ТЕС, № 1 Зміївської ТЕС ПАТ «Центр-енерго», що відповідає вимогам Директиви 2001/80/ЄС про обмеження викидів деяких забруднюючих повітря речовин від великих установок спалювання. Також передбачено завершити проекти реконструкції енергоблоків № 1 Трипільської ТЕС, № 1 Зміївської ТЕС, № 1 Криворізької ТЕС, № 6 та № 7 Слов'янської ТЕС, № 10 Бурштинської ТЕС тощо.

Бурштинська ТЕС та Калуська ТЕЦ за генерацією входять до складу «Острова Бурштинської ТЕС», що значною мірою визначає можливості України щодо експорту електроенергії в країни Східної та Центральної Європи. За січень-грудень 2018 року ВП «Бурштинська ТЕС» ПАТ «ДТЕК Західенерго» вироблено 9,8 млрд. кВт год. електроенергії, що на 9,0% більше, ніж у відповідному періоді 2017 року, та 64 тис. Гкал теплоенергії (при цьому використано 5,1 млн. т вугілля, що на 9,0% більше, ніж у відповідному періоді минулого року). З початку 2018 року ДП «Калуська ТЕЦ – НОВА» вироблено 461,7 млн. кВт год. електроенергії, що на 6,0% менше, ніж у відповідному періоді 2017 року, та 474,1 тис. Гкал теплоенергії, що на 55% більше, ніж у січні-грудні 2017 року (у зв'язку із суттєвим зростанням обсягів використання теплової енергії ТОВ «Карпатнафтохім») [12, с. 5].

Серед основних заходів та завдань енергетичного комплексу на поточний рік, відповідно до «Програми соціально-економічного та культурного розвитку Івано-Франківської області на 2019 рік», передбачено [12, с. 31] забезпечення надійної та стабільної роботи енергогенеруючих станцій, покращення їх технічного стану та зменшення шкідливого впливу на довкілля; капітальний, середній та поточні ремонти енергоблоків відповідно до затверджених графіків Бурштинської теплоелектростанції; будівництво та розширення золівдвалів на Бурштинській ТЕС (відокремлений підрозділ «Бурштинська теплоелектростанція» публічного акціонерного товариства «ДТЕК «Західенерго»», департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури облдержадміністрації); капітальний, поточні ремонти котлів та турбогенераторів відповідно до затверджених графіків Калуської теплоелектроцентралі (Державне підприємство «Калуська

теплоелектроцентральної – НОВА», департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури обласної державної адміністрації) тощо.

Проте, як показав проведений аналіз, основними спільними проблемами енергокомпаній не лише західного регіону, але й України загалом залишаються неефективне використання енергетичних ресурсів, зношеність та неефективність більшої частини генерувальних активів і мереж енергопостачання. Більшість блоків ТЕС (80%) перевищили межу фізичного зносу й потребують модернізації або заміни, баланс потужності енергосистеми України характеризується дефіцитом як маневрених, так і регульованих потужностей. Внаслідок роботи теплоенергетичного устаткування на морально та фізично застарілому обладнанні та в непроектованих режимах не лише відбуваються великі перевитрати палива, але й майже пропорційно збільшуються обсяги шкідливих для навколишнього середовища викидів [13, с. 61]. Зокрема, задля зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря шляхом будівництва електрофільтрів на енергоблоках ВП «Бурштинська ТЕС» ПАТ ДТЕК «Західенерго» відбувалося вжиття заходів з реконструкції та технічного переоснащення електрофільтрів енергоблоку № 10; капітального ремонту електрофільтрів енергоблоків № 4, 12; середнього ремонту електрофільтрів енергоблоків № 6, 11; поточного ремонту електрофільтрів енергоблоків № 1-12; ремонту газопроводів, мікроборів та боровів блоків № 1-12; випробовування золотворючих установок силосного складу сухої золи, аспіраційних установок тощо. ВП «Бурштинська ТЕС» ПАТ «ДТЕК «Західенерго»» у 2018 році профінансовано більше 60,0 млн. грн. власних коштів на заходи, вжиття яких має привести до зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря [12, с. 27].

Отже, забезпечення стабільного функціонування регіональної енергетичної системи шляхом покращення технічного стану енергогенеруючих станцій, забезпечення надійної та безаварійної роботи електричних мереж для якісного постачання енергоресурсів споживачам області та експорту електроенергії в країни Східної та Центральної Європи слід вважати сьогодні пріоритетним напрямом стратегічного розвитку західного регіону України не лише в контексті забезпечення енергонезалежності регіону, але й з огляду на геополітичні особливості, а саме енергонезалежності країни загалом.

Висновки з проведеного дослідження. Аналіз перебігу виконання енергогенеруючими компаніями України першого етапу Нової Енергетичної стратегії України «Реформування енергетичного сектору (до 2020 року)» та стратегічних завдань згідно з другим етапом «Оптимізація та інноваційний розвиток енергетичної інфраструктури (до 2025 року)» вказує на необхідність оновлення Плану заходів з реалізації Енергетичної стратегії

України до 2035 року «Безпека, енергоефективність та конкурентоспроможність», схваленого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 року № 497-р, щодо актуалізації окремих заходів Плану, зокрема стосовно термінів та індикаторів їх виконання з урахуванням результатів проекту моделювання енергетичної системи України, започаткованого Світовим банком у грудні 2018 року з використанням системи GAMS (General Algebraic Modeling System), а саме «Планування генеруючих потужностей в енергетичній системі України (горизонт планування 10-15 років)».

Необхідно також посилити відповідальність енергогенеруючих компаній під час реалізації стратегічних цілей та завдань у сфері охорони навколишнього природного середовища за підтримки ЄС (Європейський Союз Меморандумом про взаєморозуміння щодо Стратегічного Енергетичного Партнерства між Україною та Європейським Союзом підтвердив наміри тісно співпрацювати задля надання допомоги Україні у досягненні цільових показників у сфері скорочення викидів від теплових електростанцій згідно з відповідними зобов'язаннями, передбаченими Договором про заснування Енергетичного Співтовариства).

Отже, в сучасних умовах, коли електроенергія стає все більш важливим фактором економічного розвитку, надійність генерації та постачання доступної електроенергії за прийнятих екологічних наслідків є досяжною не лише за умови впровадження комплексної та ретельно збалансованої законодавчої політики задля створення необхідної нормативної бази для стимулювання розвитку енергетичного сектору економіки в контексті гарантування енергетичної безпеки та незалежності України, але й від своєчасно проведеного на галузевому та регіональному рівнях аналізі виявлених негативних процесів у реформуванні ринку електроенергії та розробленні оперативних заходів щодо їхнього усунення.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Concerning common rules for the internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC : Text with EEA relevance / Directive 2009/72/ EC of the European Parliament and of the council of 13 July 2009. *Official Journal of the European Union*. 2009. L. 211/55-93.
2. Меморандум про взаєморозуміння щодо Стратегічного Енергетичного Партнерства між Україною та Європейським Союзом спільно з Європейським Співтовариством з атомної енергії : набув чинності 12 травня 2017 року / Міністерство закордонних справ України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_003-16 (дата звернення: 08.05.2019).
3. Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність : Енергетична стратегія України на період до 2035 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 року № 605-р. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd> (дата звернення: 08.05.2019).

4. Енергетична безпека України 2020: виклики, можливості, сценарії // Коментарі та пропозиції НЕЦУ до Концепції енергетичної стратегії на період до 2035 року. URL: <http://necu.org.ua/komentari-netsu-do-energostrategiyi-do-2035-roku> (дата звернення: 08.05.2019).

5. Загрози у сфері енергетичної безпеки та їх вплив на стан національної безпеки (моніторинг реалізації стратегії національної безпеки) : аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1808> (дата звернення: 08.05.18).

6. Звіт про стан реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» за 2018 рік / Міністерство енергетики та вугільної промисловості України. URL: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=244973112&cat_id=244973080 (дата звернення: 08.05.2018).

7. Про електроенергетику: Закон України від 16 жовтня 1997 року № 575/97. URL: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=244973112&cat_id=244973080 (дата звернення: 06.05.2019).

8. Про затвердження плану заходів щодо синхронізації об'єднаної енергетичної системи України з об'єднанням енергетичних систем держав – членів Європейського Союзу : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1097-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shchodo-sinhronizatsiyi-obyednanoyi-energetichnoyi-sistemi-ukrayini-z-obyednanniyam-energetichnih-sistem-derzhav-chleniv-yevropejskogo-soyuzu> (дата звернення: 06.05.2019).

9. Про невідкладні заходи з нейтралізації загроз енергетичній безпеці України та посилення захисту критичної інфраструктури : Указ Президента України про затвердження Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 16 лютого 2017 року № 37/2017. *Офіційне інтернет-представництво Президента України*. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/372017-21302> (дата звернення: 08.05.2018).

10. Щодо внесення зміни до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2004 року № 648 «Про заходи щодо реконструкції та модернізації теплоелектростанцій і теплоелектроцентралей у період до 2020 року» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 березня 2017 року № 133-р. *Урядовий кур'єр*. № 44. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/372017-21302> (дата звернення: 06.05.2019).

11. Про затвердження Графіку реконструкції енергоблоків теплоелектростанцій енергогенеруючих компаній у 2017–2019 роки : Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 22 березня 2017 року № 221 (відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2004 року № 648) // Офіційний інтернет-сайт Міністерства енергетики та вугільної промисловості України. URL: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/doccatalog/list?currDir=50043&documentList_stind=1021 (дата звернення: 06.05.2019).

12. Програма соціально-економічного та культурного розвитку Івано-Франківської області на 2019 рік : Рішення Івано-Франківської обласної ради від 15 лютого 2019 року № 1053-27/2019. URL: <http://www.if.gov.ua/news/39632> (дата звернення: 06.05.2019).

13. Основні положення енергетичних стратегій та програм Європейського Союзу щодо розвитку

енергетичної сфери в умовах формування загальноєвропейського ринку електроенергії / Національна енергетична компанія «Укренерго» (НПЦР ОЕС України). Київ : Міненерговугілля України ДП «НЕК «УКРЕНЕРГО», 2017. 93 с.

REFERENCES:

1. Concerning common rules for the internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC : Text with EEA relevance / Directive 2009/72/ EC of the European Parliament and of the council of 13 July 2009. *Official Journal of the European Union*. 2009. – L. 211/55-93.

2. Ministry of Foreign Affairs of Ukraine (2017) Memorandum pro vzajemorozuminnja shhodo Strategichnogo Energhetychnogo Partnerstva mizh Ukrayinoju ta Jevropejskym Sojuzom spijno z Jevropejskym Spivtovarystvom z atomnoji energhiji [Memorandum of Understanding on a Strategic Energy Partnership between Ukraine and the European Union in association with the European Atomic Energy Community]. The law came into force on May 12, 2017. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_003 (accessed: 08.05.19).

3. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017) Energhetychna stratehiya Ukrayiny na period do 2035 roku "Bezpeka, enerhoefektyvnist', konkurentospromozhnist'" [Energy Strategy of Ukraine for the period up to 2035 "Safety, Energy Efficiency, Competitiveness"], Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine August 18, 2017 No. 605-p. Available at: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=250250456> (accessed: 08 April 2019).

4. Nacionaljnyj ekologichnyj centr Ukrayiny (2016) Energhetychna bezpeka Ukrayiny 2020: vyklyky, mozhlyvosti, scenariji [Energy Security of Ukraine 2020: Challenges, Opportunities, and Scenarios], Comments and suggestions of NECU to the Concept of the Energy Strategy for the period up to 2035. URL: <http://necu.org.ua/komentari-netsu-do-energostrategiyi> (accessed: 08.05.2019).

5. National Institute for Strategic Studies (2017) Zagrozy u sferi energhetychnoji bezpeky ta jikh vplyv na stan nacionaljnoji bezpeky (monitoryng realizatsiji strateghiji nacionaljnoji bezpeky): analitychna zapyska [Threats in the field of energy security and their impact on the state of national security (monitoring the implementation of the national security strategy): An analytical note] URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1808> (accessed: 08.05.2018).

6. Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine (2019) ZVIT pro stan realizatsiji Energhetychnoji strateghiji Ukrayiny na period do 2035 roku "Bezpeka, enerhoefektyvnist', konkurentospromozhnist'" za 2018 rik [REPORT on the state of implementation of the Energy Strategy of Ukraine for the period up to 2035 "Safety, Energy Efficiency, Competitiveness" for 2018]. Available at: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=244973112&cat_id=244973080 (accessed: 08 May 2018).

7. Verkhovna Rada of Ukraine (1997) Pro elektroenerghetyku : Zakon Ukrayiny [On Electric Power : The Law of Ukraine]. The law came into force on October 16, 1997. Available at: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=244973112&cat_id=244973080 (accessed: 06 May 2019).

8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2018) Pro zatverdzhennja planu zakhodiv shhodo synkhronizaciji ob'jednanoi energhetichnoji systemy Ukrajinjy z ob'jednannjam energhetichnykh system derzhav – chleniv Jevropejskogho Sojuzu [On Approval of the Action Plan on Synchronization of the United Energy System of Ukraine with the Association of Energy Systems of the Member States of the European Union]. (electronic journal), Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine December 27, 2018 № 1097-p. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shchodo-sinhronizaciyi-obyednanoyi-energetichnoyi-sistemi-ukrayini-z-obyednannyam-energetichnih-sistem-derzhav> (accessed: 06 May 2019).

9. Official online representation of the President of Ukraine (2017) Pro nevidkladni zakhody z nejtralizatsiji zagroz energhetichnik bezpeci Ukrajinjy ta posylennja zakhystu krytychnost inframenta: Ukaz Prezydenta Ukrajinjy pro zatverdzhennja rishennja Rady nationalnoy bezpeky i oborony Ukrajinjy vid 16 ljut. 2017 r. № 37/2017 [On urgent measures to neutralize the threats to Ukraine's energy security and strengthen the protection of critical infrastructure: Decree of the President of Ukraine on approval of the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated February 16, 2017 p. № 37 / 2017]. Available at: <https://www.president.gov.ua/documents/372017-21302> (accessed: 08 May 2018).

10. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017) Shhodo vnesennja zminy do Rozporjadzhennja Kabinetu Ministriv Ukrajinjy vid 08.09.2004 r. № 648 "Pro zakhody shhodo rekonstrukciji ta modernizaciji teploelektrostantsij i teploelektrocentralej u period do 2020 roku" [On amending the Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated September 08, 2004 No. 648 "On Measures for the Reconstruction and Modernization of Thermal Power Plants and Heat and Power

Plants in the Period until 2020"]. *Government Courier*, Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 01, 2017 p., № 133-p, 7 March no. 44. Available at: <https://www.president.gov.ua/documents/372017-21302> (accessed: 06 May 2019).

11. Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine (2017) Pro zatverdzhennja Ghrafiku rekonstrukciji energ-hoblokiv teploelektrostantsij energhoghenerujuchykh kompanij u 2017–2019 rr [On Approval of the Schedule for the Reconstruction of Power Units of Power Generating Companies in 2017–2019]. *The official website of the Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine*. Order of the Ministry of Energy and Coal of Ukraine dated 22.03.2017 № 221 (in accordance with the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated September 08, 2004. No. 648). Available at: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/doccatalog/list?currDir-50043&documentList_stind=1021 (accessed: 06 May 2019).

12. Ivano-Frankivsk Regional Council (2019) Proghrama socialjno-ekonomichnogho ta kuljturnogho rozvytku Ivano-Frankivs'koho oblasti na 2019 rik [The program of social economic and cultural development of Ivano-Frankivsk oblast for 2019]. The decision of the Ivano-Frankivsk Regional Council dated 15.02.2019. No. 1053-27 / 2019. Available at: http://www.if.gov.ua/news/39632_ (accessed: 06 May 2019).

13. National energy company "Ukrenergo" (2017) Osnovni polozhennja energhetichnykh strategij ta proghram Jevropejskogho Sojuzu shhodo rozvytku energhetichnoji sfery v umovakh formuvannja zaghaljno-jevropejskogho rynku elektroenerghiji [The main provisions of the energy strategies and programs of the European Union on the development of the energy sector in the context of the creation of a pan-European electricity market]. Kyiv : Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine DP "NEK "UKRENERGHO"" (in Ukrainian).

Ovetska Olga

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Management and Administration
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas

STRATEGIC OBJECTIVES FOR THE DEVELOPMENT OF ENERGY GENERATING COMPANIES OF THE WESTERN REGION OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF ENHANCING ENERGY SAFETY

The purpose of the article. Ukraine's integration into the European energy market requires the implementation of the provisions of the Third Energy Package and the relevant EU directives, the creation of competitive and non-discriminatory business conditions in the domestic energy market; joining the United Energy System (UES) of Ukraine to the European network of system operators of transmission – ENTSO-E and providing synchronous operation of power systems. The purpose of this article is to study the technological and technological capabilities of power generating companies in the Western region of Ukraine in order to provide synchronous operation of power systems in accordance with the Memorandum of Understanding on a Strategic Energy Partnership between Ukraine and the European Union.

Methodology. Modern methods of research Strategic Planning (SP) were used in the work – strategic planning of the main tasks of development of enterprises of the energy complex for the period up to 2025 in the context of the implementation of the New Energy Strategy of Ukraine.

Results. The reliability of generating and supplying affordable electricity is achievable provided that a comprehensive and thoroughly balanced legislative policy is in place, and the necessary regulatory framework for stimulating the development of the energy sector of the economy in the context of guaranteeing Ukraine's energy safety and independence.

The analysis of the progress of the implementation of the first stage of the Ukrainian Energy Strategy by Ukraine's energy generating companies "Energy Sector Reform (up to 2020)" and strategic objectives under the second stage "Optimization and Innovative Development of the Energy Infrastructure (by 2025)" indicates the need to update the Implementation Plan Energy Strategy of Ukraine until 2035 "Safety, Energy Efficiency and Competitiveness". The updating of terms and indicators should be done taking into account the results of the modeling project of the Ukrainian energy system, launched by the World Bank in December 2018, using the General Algebraic Modeling System (GAMS), namely "Planning of Generating Capacities in the Energy System of Ukraine (Planning Horizons 10-15 years)".

Practical implications. Ensuring the stable functioning of the regional energy system, improving the technical condition of power generating stations, ensuring reliable and trouble-free operation of electric networks for the quality supply of energy resources to the consumers of the region and exporting electricity to Eastern and Central Europe, will promote the energy independence of the western region of Ukraine and the energy independence of the country as a whole.

Value/originality. In our work, we considered an issue of strategic prospects for the development of energy companies in the western region of Ukraine and the principles of the applied and applied science of improving the efficiency of energy sector reform. The analysis of the identified negative processes in the reform of the electricity market determines the prospects for further research of these issues at the sectoral and regional levels and the development of operational measures for their elimination.